

# De 'macht' van de leek, dat wil zeggen van de christen

Interview met **Luigi Giussani**

*door Angelo Scola*

# De 'macht' van de leek, dat wil zeggen van de christen

**Interview met Luigi Giussani, door Angelo Scola**

*Gepubliceerd in: 30Giorni, nr. 8, augustus 1987*

**Angelo Scola:** *De kwestie van de 'rol' van de leek in het leven van de Kerk lijkt nooit een serieus gespreksonderwerp te zijn geweest in de door u geleide beweging. Toch wordt Gemeenschap en Bevrijding door velen beschouwd als een van de meest dynamische 'leken'-bewegingen die er in de laatste decennia in de Kerk zijn ontstaan. Hoe verklaart u deze paradox?*

**Luigi Giussani:** Dat klopt, we hebben nooit de behoefte gevoeld het concept 'leek' meer dan in zekere mate aan de orde te stellen, want al onze aandacht is gericht op de idee van de 'gelovige', de 'gedoopte'. Dat wil zeggen op de idee van een nieuwe ontologie, door het christelijke Feit actief in de wereld binnengebracht. Want wat is het christendom anders dan de gebeurtenis van een nieuwe mens die, uit zijn aard, een nieuwe hoofd-

rolspeler wordt op het wereldtoneel? Mij lijkt dat, niet alleen antropologisch bezien, maar ook vanuit het gezichtspunt van de – laten we het zo noemen – ‘religieuze’ figuur, niets deze elementaire boodschap te buiten of te boven gaat. In de christelijke werkelijkheid is de eminente kwestie daarom niet: ‘leek of geen leek’, maar: het gebeuren van het ‘nieuwe schepsel’ waar Sint-Paulus over spreekt, of ‘het begin van een nieuwe schepping’, zoals Sint-Jakobus het noemt, of de ‘nieuwe geboorte’, in de woorden van Sint-Jan. Aan zo’n nieuwe mens kunnen verschillende taken en functies worden toevertrouwd, maar dat is uiteindelijk een secundair probleem.

*Deze overtuiging weerspiegelt volgens mij onder meer de veranderde historische context waarin de Kerk vandaag leeft. In een sterk gesecculariseerde samenleving als de onze, waar de christen allereerst geroepen is zijn eigen identiteit te beleven en deze aan anderen mee te delen...*

...zozeer zelfs dat ook de aanwezigheid van de priester, van de religieuze, als deze niet opnieuw een missionaire gestalte en horizon krijgt, hoogstens een voorwerp van nieuwsgierigheid wordt en gewoonlijk van zelf-marginalisering. Het lijkt me dat deze realiteit het christelijke Feit terug-

voert, niet alleen naar het temperament, maar ook naar de situatie van zijn oorsprong, want het christendom is getuigen van Christus. En daarmee uit. Het is indrukwekkend ook in zoveel zogenaamde missie-omgevingen exact hetzelfde opdrogen en dezelfde betekenisvermindering van de Kerk te zien die in grote delen van de westerse wereld waarneembaar is. En dit gebeurt juist omdat het gedrag van de kerkelijke 'ambtenarij' ook daar de figuur reproduceert van de sociologisch *established*, gevormde en dus bureaucratisch gekenmerkte realiteit, die we aantreffen in die delen van de beschaafde wereld waar de christelijke traditie aan het verdwijnen is.

*Het lijkt me noodzakelijk een poging te doen de figuur van de leek, op zich gedefinieerd vanuit de Openbaring, te positioneren binnen de huidige kerkelijke context, temeer daar historische gevoeligheid een essentieel kenmerk is van de pedagogische methode die u toepast in CL. De laatste jaren hebt u veel nagedacht over de uitdaging die de moderniteit vormt voor de christen. Waarom?*

Omdat die uitdaging radicaal is en precedentloos, in de zin dat ze een uitdaging vormt voor de *denkbaarheid* zelf van het christelijke bestaan. Want in de moderne tijd lijkt de mens, die zich beschouwt